

NOTAT

Dato: 21.04.2015
Arkivkode:
J.postID: 2015103094
Arkivsaksnr: 15/129339

Til:			
Kommunestyret			

Fra: Rådmannen

Vedrørende: **Status i Bærum kommunes arbeid med kommunereformen**

Sammendrag

Formålet med notatet er å orientere kort om status for arbeidet med kommunereformen, samt gi en kort orientering om hovedpunktene i [Stortingsmelding 14 \(2014–2015\)](#) «[Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner](#)».

Bærum kommune samarbeider med kommunene Lier, Hurum, Røyken, Asker, Hole og Bærum om å fremskaffe et felles kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for det videre arbeidet med kommunereformen. Agenda Kaupang er valgt som leverandør for utredningsarbeidet. Utredningsrapporten skal være klar til 1. oktober 2015.

Som en del av det felles utredningsarbeidet gjennomføres også en innbyggerundersøkelse. Undersøkelsen gjennomføres i regi av kommunene i fellesskap, men med kommunevise resultater og rapporter som resultat. Rapport fra innbyggerundersøkelsen skal foreligge innen utgangen av juni.

Utredning av kunnskapsgrunnlag vil pågå til 1.10.2015. I perioden fra 1.10.2015 til juni 2016 skal kommunene gjennom en vurderingsfase, som skal ende opp med kommunestyrevedtak senest i juni 2016. Felles styringsgruppe vil diskutere en plan for vurderingsfasen før sommeren. Planen skal beskrive lokale prosesser i hver enkelt kommune og felles prosesser med de kommunene som ønsker gå videre i et samarbeid med sikte på en avklaring om eventuell kommunesammenslåing.

Bakgrunn

Formannskapet behandlet i møte 15. oktober 2014, sak 147/14 egen sak om forslag til opplegg for Bærum kommunes arbeid med kommunereformen. Formannskapet fattet følgende vedtak:

1. *Bærum kommune tar initiativ til at utredning om kommunereform skjer i felleskap med aktuelle kommuner i regionen.*
2. *Rådmannen fremmer snarest mulig sak med forslag om samarbeidspartnere og samarbeidsopplegg for utredningsarbeidet.*
3. *Utredningsarbeidet legges opp som skissert i Rådmannens redegjørelse.*
4. *Det opprettes en styringsgruppe for Bærums utredningsarbeid bestående av: ordfører, varaordfører samt gruppelederne.*

Kommunestyret gis en orienteringssak om opplegg for kommunereform.

Saken ble fulgt opp av en orientering til Kommunestyret i møte 29. oktober 2014 ([Notat fra rådmannen, datert 28.10.2014](#); J.post ID: 14/212549).

Formålet med denne saken er å orientere kort om status for arbeidet med kommunereformen, samt gi en kort orientering om hovedpunktene i [Stortingsmelding 14 \(2014–2015\) «Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner»](#).

Kommunereformen innebærer et utredningsoppdrag til alle kommuner. I brev av 26. august 2014 til alle landets ordførere skriver kommunalministeren: «*Et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen understreket at det er eit utredningsansvar for alle kommuner*».

Med utgangspunkt kommunenes politiske vedtak er det tatt initiativ til et felles samarbeid mellom kommunene Lier, Hurum, Røyken, Asker, Hole og Bærum om å fremskaffe et felles kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for det videre arbeidet med kommunereformen. Det er opprettet en sentral styringsgruppe for utredningsarbeidet bestående av de seks kommunenes ordførere, samt en koordineringsgruppe med kommunenes rådmenn.

Det er også opprettet en lokal styringsgruppe, bestående av ordfører, varaordfører og alle gruppeledere.

Status for utredningsarbeidet om et felles kunnskapsgrunnlag

Kommunene Lier, Hurum, Røyken, Asker, Hole og Bærum gikk i vinter sammen om å lyse ut en åpen konkurranse om utredningsoppdrag i forbindelse med kommunereformen. Utredningen skal skaffe til veie et kunnskapsgrunnlag for kommunenes egne vurderinger og beslutninger, ikke gi råd om valg av løsning eller trekke konklusjoner.

Flere leverandører meldte sin interesse og leverte inn tilbud. Agenda Kaupang vant anbudskonkurransen, og ble tilkjent oppdraget. Oppstart for utredningsarbeidet vil være 1. mai 2015, med avlevering av rapport den 1. oktober 2015. Innledningsvis vil det gjennomføres oppstartsmøte mellom leverandør og oppdragskommunene (sentral

styringsgruppe og koordineringsgruppe), samt at det vil avholdes et felles orienteringsmøte for tillitsvalgte i de seks kommunene.

Utredningen har som formål å se på det eventuelle mulighetsrommet som kan ligge i endret kommunestruktur, og hvilken betydning kommunegrensene har for de deltagende kommuners felles evne til:

- å møte egne utfordringer som følger av å være en del av hovedstadsregionen, eksempelvis arealplanlegging og transportløsninger
- å bidra til å løse hovedstadsregionens felles utfordringer

Utredningsoppdraget har tre hoveddeler:

- 1) Kommunens rolle som samfunnsutvikler og kommunestrukturens betydning for samfunnsmessige utfordringer.

Her er det særlig vekt på befolkningsutvikling, næringsutvikling, arealdisponering (vekst/vern), samferdsel og kollektivknutepunkter, boligbygging, fortetting og stedsutvikling, samt eventuelle andre problemstillinger («samfunnsfloker») som kan være relevante i vår region (både internt i de samarbeidende kommuner og i regionen som et hele, dvs. hovedstadsregionen). Vinklingen vil være kommunen som samfunnsutvikler.

- 2) Kommunens oppgaver (tjenesteyting og myndighetsutøvelse), kommunestrukturens betydning for hvilke oppgaver kommunen bør ha i fremtiden og hvordan disse skal løses.

I denne delen av utredningen vurderes kommunestrukturens betydning for hvilke oppgaver kommunen bør ha i fremtiden og hvordan disse skal løses. Med oppgaver menes her både kommunens oppgaver som tjenesteprodusent/tjenestetilbyder og kommunens oppgaver som myndighetsutøver. Rapporten skal se på mulige nye oppgaver for kommunene, med utgangspunkt i Vabo-utvalgets forslag til kriterier for god kommunestruktur (desember 2104) og Regjeringens videre forslag til nye kommunale oppgaver våren 2015.

- 3) Kommunen som demokratisk arena

I denne del av utredningen skal det legges vekt på temaene:

- Lokal identitet og kultur
- Nærhet mellom folkevalgte og innbyggere
- Innbyggernes engasjement og deltakelse
- Politisk handlingsrom
- Innbyggernes påvirkningskraft på samfunnsutviklingen

Status for arbeidet med innbyggerundersøkelse

Som en del av det felles utredningsarbeidet har den sentrale styringsgruppen besluttet at det skal gjennomføres en innbyggerundersøkelse. Undersøkelsen gjennomføres i regi av kommunene i fellesskap, men med kommunevise resultater og rapporter som resultat.

Innbyggerundersøkelsen skal inngå som grunnlag for beslutninger og videre arbeid med kommunereformen i hver enkelt kommune. Innbyggerundersøkelsen skal gjennomføres med sikte på å kartlegge:

- Lokal og regional tilhørighet
- Innbyggernes atferd og reisemønster knyttet til f.eks. arbeid, skole, barnehage, fritid, kultur, idrett, innkjøp mv.
- Holdninger til alternativer for fremtidig kommunestruktur

Innbyggerundersøkelsen vil gjennomføres på et representativt utvalg av innbyggere over 16 år i hver av de seks kommunene. Undersøkelsen vil utformes med sikte på at det skal være en nullpunktsmåling, som senere eventuelt skal kunne gjentas på egen bestilling for en eller flere av kommunene. Leverandøren vil bistå kommunene med utarbeidelse av et felles spørreskjema hvor inntil seks av spørsmålene skal kunne tilpasses og være kommunespesifikke for den enkelte kommune. De seks kommunene har ulike utgangspunkt og behov knyttet til spørsmål om holdninger til fremtidig kommunestruktur og eventuelle retningsvalg. Denne delen av undersøkelsen vil derfor bli kommunespesifikk.

Innbyggerundersøkelsen ble lyst ut som en åpen konkurranse med forhandling, og flere solide leverandører har levert tilbud. Valg av leverandør vil skje senest i uke 17, og oppstart av arbeidet vil skje umiddelbart i etterkant av dette. Det vil gå ut informasjon til innbyggere i kommunen i forkant av undersøkelsen, blant annet på kommunens nettsider, i Bæringen, samt i Budstikka. Rapport med resultatene fra innbyggerundersøkelsen vil foreligge i slutten av juni 2015.

Videre arbeid

Utredning av kunnskapsgrunnlag vil pågå til 1.10.2015. I perioden fra 1.10.2015 til juni 2016 skal kommunene gjennom en vurderingsfase, som skal ende opp med kommunestyrevedtak senest i juni 2016. Felles styringsgruppe vil diskutere en plan for vurderingsfasen før sommeren. Planen skal beskrive lokale prosesser i hver enkelt kommune og felles prosesser med de kommunene som ønsker gå videre i et samarbeid med sikte på en avklaring om eventuell kommunesammenslåing.

Nye oppgaver til kommunene som følge av kommunereformen

I [Stortingsmelding 14 \(2014–2015\) «Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner»](#) presenterer Regjeringen forslag til aktuelle nye oppgaver for kommunene.

I Stortingsmeldingen begrunnes forslaget om nye oppgaver til kommunene blant annet slik:

Kommunen er grunnmuren i velferdssamfunnet. Kommunen sikrer oss de viktigste tjenestene i mange faser i livet, og er avgjørende for gode lokalsamfunn over hele landet. En endret kommunestruktur med større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver fra fylkeskommunene, fylkesmannen og staten for øvrig, og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene og dermed økt

lokalt selvstyre. Flere oppgaver vil gi kommunene mulighet til å utvikle et mer helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud til innbyggerne, samtidig som det vil bidra til å skape større interesse for lokalpolitikken.

Etter en samlet vurdering mener departementet at generalistkommunesystemet fortsatt skal være hovedmodellen for kommunesektoren, og at nye oppgaver som hovedregel skal overføres til alle kommuner. Hovedbegrunnelsen for dette er at dagens system bidrar til en oversiktlig offentlig forvaltning for innbyggerne, og mindre sektorisering og gråsoner.

I stortingsmeldingen vurderer regjeringen en rekke oppgaver som kan overføres til kommunene. Det er oppgaver innen velferdsområdet, lokal utvikling og enkelte andre oppgaver. Det vurderes også mulighet for særskilt oppgaveoverføring til de største kommunene.

Nye oppgaver for større kommuner

Stortingsmeldingen presenterer en rekke mulige nye oppgaver for større kommuner. Det er ikke tydelig definert hvor store kommunene må være for å ha mulighet til å overta disse oppgavene. Rådmannen vil her kort oppsummere de oppgaveområdene som vurderes for overføring til kommunene:

Velferdsoppgaver

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Basishjelpemidler
- Forsøk DPS
- Barnevern
- Familievern
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansiering pasienttransport

Lokal utvikling

- Tilskudd frivilligsentraler
- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark og vassdrag
- Større handlingsrom, plan- og byggesaker
- Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk
- Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov
- Naturforvaltning

Andre oppgaver

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

De største kommunene – videregående skole og kollektivtransport

Regjeringen legger til grunn at det vil kunne være gevinster å hente på å gi enkelte nye oppgaver, som videregående opplæring og kollektivtransport, kun til de største kommunene. Dette vil kunne gi et mer helhetlig tjenestetilbud for innbyggerne i disse kommunene ved at oppgaver som nå er splittet av forvaltningsmessige skiller kan ses i sammenheng på lokalt nivå. Det knyttes to forutsetninger for overføring av disse oppgavene til de største kommunene:

- 1) Storkommunene må være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre geografisk funksjonelle områder.
- 2) Oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene må kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene.
- 3) Begge disse forutsetningene skal vurderes særskilt for den enkelte oppgave og kommune. Det er derfor ingen automatikk i at de største kommunene vil få ansvar for videregående skoler og kollektivtransport.